

WOJEWODA ŚLĄSKI

Katowice, 26 kwietnia 2021 r.

RWXII.805.33.1.2020

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Nieodpłatna pomoc prawna, nieodpłatne poradnictwo obywatelskie oraz edukacja prawna

Umowa przekazania dotacji celowej nr 36/2019/NPP z 15.02.2019 r.

ŚLĄSKI URZĄD WOJEWÓDZKI
w KATOWICACH
ul. Jagiellońska 25
40-032 Katowice

I. Dane organizacyjne przeprowadzenia kontroli

Zakres kontroli:	Wykorzystanie środków dotacji z budżetu państwa na realizację zadań nałożonych ustawą z dnia 05.08.2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej, przekazanych umową nr 36/2019/NPP z 15.02.2019 r. wraz z oceną realizacji w roku 2019 zadania zleconego z zakresu administracji rządowej polegającego na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej.
Podstawa prawna do przeprowadzenia kontroli:	1. art. 6 ust. 4 pkt 4 ustawy z dnia 15.07.2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r., poz. 224 ze zm.), 2. art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 05.08.2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (Dz. U. 2019, poz. 294 ze zm.), 3. art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 23.01.2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. 2019, poz. 1464 ze zm.), 4. art. 175 ust. 1 pkt 2 i 3 oraz ust. 2 pkt 5 ustawy z dnia 27.08.2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. 2019, poz. 869 ze zm.), 5. § 7 umowy nr 36/2019/NPP z 15.02.2019 r.
Jednostka kontrolowana:	Urząd Miasta Zabrze z siedzibą w Zabrzu przy ul. Powstańców Śląskich 5-7.
Kierownik jednostki kontrolowanej:	Małgorzata Mańka-Szulik – Prezydent Miasta Zabrze
Zespół kontrolerów i numery upoważnień do kontroli:	1. Krzysztof Chmurkowski, starszy inspektor wojewódzki w Wydziale Rozwoju i Współpracy Terytorialnej w Śląskim Urzędzie Wojewódzkim – kierownik zespołu kontrolnego, 2. Kamil Łysik, starszy inspektor wojewódzki w Wydziale Rozwoju i Współpracy Terytorialnej w Śląskim Urzędzie Wojewódzkim – członek zespołu kontrolnego.
Termin kontroli:	od dnia 3.11.2020 r. do dnia 4.12.2020 r.

II. Ocena ogólna do zakresu skontrolowanej działalności

Ocena ogólna:	Oceniam pozytywnie pomimo stwierdzonych uchybień wykorzystanie dotacji celowej z budżetu państwa na finansowanie nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej w 2019 r., przekazanej umową numer 36/2019/NPP z 15.02.2019 r.
Komórka wykonująca zadania z zakresu objętego kontrolą	Prezydent Miasta Zabrze Skarbnik Miasta Zabrze W zakresie merytorycznym za realizację zadań wynikających z ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej odpowiada Wydział Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej w Urzędzie Miasta Zabrze
Ustalenia, stanowiące podstawę do oceny:	Ocena ogólna wynika z ocen cząstkowych: a) pozytywnej obszaru A ¹ , b) pozytywnej pomimo stwierdzonych uchybień obszaru B ² , c) pozytywnej obszaru C ³ , d) pozytywnej pomimo stwierdzonych uchybień obszaru D ⁴ . Powyższa ocena ogólna wynika z ocen cząstkowych obszarów objętych kontrolą.
Osoby odpowiedzialne za wykonywanie zadań z danego zakresu kontroli w przypadku stwierdzonych nieprawidłowości:	p. Małgorzata Mańka-Szulik – Prezydent Miasta p. Piotr Barczyk – Skarbnik Miasta p. Czesława Winecka – Naczelnik Wydziału Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej / . . . / – pracownik Wydziału Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej / . . . / – pracownik Wydziału Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej / . . . / – pracownik Wydziału Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej / . . . / – pracownik Wydziału Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej

¹ Realizowanie zadania w porozumieniu z gminami albo samodzielnie. Ogłoszenie konkursu na wyłonienie organizacji pozarządowej, proces przeprowadzenia konkursu, ogłoszenie wyników.

² Porozumienia z okręgowymi radami adwokackimi i radami okręgowych izb radców prawnych. Podpisanie umów z organizacjami pozarządowymi. Umowy z adwokatami i radcami prawnymi.

³ Wykonywanie kontroli przez starostę organizacji pozarządowych, z którymi podpisano umowę. Monitorowanie świadczenia usług przez osoby uprawnione zgodnie z ustawą oraz z umową, w tym zastępstwa. Rozpatrywanie skarg na działanie punktów NPP/NPO.

⁴ Wyodrębniona ewidencja księgowa środków otrzymanych z dotacji oraz wydatków dokonywanych z tych środków, dokumenty finansowo-księgowe dotyczące wykonywanego zadania. Rozliczenie i zwrot niewykorzystanej dotacji przez wykonawców oraz rozliczenie z wojewodą i zwrot niewykorzystanej dotacji przez powiat. Poprawność treści sprawozdania za IV kwartał 2019 r. w kontekście danych w systemie NPP/NPO.

III. Oceny cząstkowe skontrolowanej działalności do badanego obszaru ze wskazaniem ustaleń, na których zostały oparte

A. Obszar kontroli:	Realizowanie zadania w porozumieniu z gminami albo samodzielnie. Ogłoszenie konkursu na wyłonienie organizacji pozarządowej, proces przeprowadzenia konkursu, ogłoszenie wyników.
Ocena cząstkowa do danego obszaru:	Działania podejmowane przez jednostkę w zakresie objętym kontrolą pod względem legalności i rzetelności – ocena pozytywna.
Komórka wykonująca zadania z obszaru objętego kontrolą:	Wydział Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej w Urzędzie Miasta Zabrze
Ustalenia, stanowiące podstawę do oceny:	Realizowanie zadania w porozumieniu z gminami albo samodzielnie Z uwagi na fakt, że miasto Zabrze jest miastem na prawach powiatu, zamykającym się w granicach wyłącznie jednej gminy – prezydent miasta Zabrze zadanie NPP/NPO w 2019 r. realizował samodzielnie. Ogłoszenie konkursu na wyłonienie organizacji pozarządowej, proces przeprowadzenia konkursu, ogłoszenie wyników. Jak poinformował prezydent miasta Zabrze za pismem BK.1711.8.2020 3-36906- 2020 z 10.11.2020 r. otwarty konkurs ofert na realizację zadania publicznego z zakresu udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego w roku 2019 na terenie miasta został ogłoszony zarządzeniem prezydenta miasta nr 856/ZPS/2018 z 26.10.2018 r. Celem konkursu było powierzenie prowadzenia czterech punktów nieodpłatnej pomocy prawnej lub nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego na terenie miasta. Środki finansowe na realizację zadania przeznaczono w kwocie 254 100,00 zł, w tym 13 860,00 zł na zadania z zakresu edukacji prawnej. O terminie posiedzenia komisji konkursowej w przedmiotowej sprawie prezydent miasta Zabrze poinformował za pismem (brak sygnatury) z dnia 20.11.2018 r. (RPW/339481/2018). Z kolei pismem RWIX.805.22.36.2019 z 20.11.2018 r. dyrektor Wydziału RW poinformowała naczelnik Wydziału Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej w Urzędzie Miejskim w Zabrzu o braku udziału przedstawiciela wojewody śląskiego w pracach komisji konkursowej.

Wyniki konkursu ogłoszone zostały w formie zarządzenia prezydenta miasta Zabrze nr 952/ZPS/2018 z 30.11.2018 r. Do realizacji zadania NPP/NPO zostały wybrane następujące organizacje pozarządowe:

- Forum Organizacji Pozarządowych Działających Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Chorych i ich Rodzin „Razem” w Zabrzu (prowadzenie 2 punktów nieodpłatnej pomocy prawnej),
- Stowarzyszenie Misericordia w Zabrzu (prowadzenie 2 punktów nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego),

którym na zadanie z zakresu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego przyznano równo po 120 120,00 zł, a na zadanie z zakresu edukacji prawnej równo po 6 930,00 zł. Dokonując powyższego wyboru komisja konkursowa wzięła pod uwagę przesłanki merytoryczne: celowe, finansowe, społeczne i organizacyjne.

Wyniki konkursu zostały opublikowane na stronie internetowej miasta Zabrze oraz na tablicy ogłoszeń w Biuletynie Informacji Publicznej.

Rozstrzygnięcie konkursu odbyło się w ustawowym terminie (art. 11 ust. 12 ustawy o NPP/ NPO), tzn. do 30 listopada.

Osoby odpowiedzialne za wykonywanie zadań z danego obszaru kontroli w przypadku stwierdzonych nieprawidłowości:

Nieprawidłowości nie stwierdzono.

B. Obszar kontroli:

Porozumienia z okręgowymi radami adwokackimi i radami okręgowych izb radców prawnych. Podpisanie umów z organizacjami pozarządowymi. Umowy z adwokatami i radcami prawnymi.

Ocena cząstkowa do danego obszaru:

Działania podejmowane przez jednostkę w zakresie objętym kontrolą pod względem legalności i rzetelności – ocena pozytywna pomimo uchybień.

Komórka wykonująca zadania z obszaru objętego kontrolą:

Wydział Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej w Urzędzie Miasta Zabrze

Ustalenia, stanowiące podstawę do oceny:

Porozumienia z okręgowymi radami adwokackimi i radami okręgowych izb radców prawnych

Stosownie do przepisu art. 10 ust. 1 ustawy NPP/NPO, Miasto Zabrze zawarło porozumienia z Okręgową Radą Adwokacką w Katowicach (nr CRU/2639/2018) oraz z Radą Okręgowej Izby Radców Prawnych Katowicach (nr CRU/2638/2018) w dniu 12.11.2018 r. w sprawie udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej na obszarze miasta na prawach powiatu. Obydwa porozumienia zostały zawarte na okres od 1.01.do 31.12.2019 r.

W porozumieniu określono następujące elementy formalne:

- liczbę adwokatów i radców prawnych, którzy będą udzielać nieodpłatnej pomocy prawnej,
- uwzględniono równomierny udział adwokatów i radców prawnych w wykonywaniu tego zadania,
- realizację zadania dot. mediacji,
- zobowiązanie ORA/OIRP do imiennego wskazywania adwokatów lub radców prawnych oraz ich zastępców,
- planowanie dyżurów,
- zasady wynagradzania adwokatów i radców prawnych,
- zasady wykorzystywania urządzeń technicznych w punkcie.

Łącznie na realizację zadania przez adwokatów miasto Zabrze przeznaczyło 2 punkty, obydwie w siedzibie MOPR przy ul. 3 Maja 16. W godz. 08:00-12:00 miał on być obsługiwany wyłącznie przez 5 adwokatów, a w godzinach 12:00-16:00 wymiennie przez 3 adwokatów i 3 radców prawnych.

Z kolei na realizację zadania przez radców prawnych przeznaczono również 2 punkty:

- w siedzibie MOPR przy ul. 3 Maja 16, który w godzinach 12:00-16:00 miał być obsługiwany wymiennie przez 3 adwokatów i 3 radców prawnych,
- w siedzibie PAL przy ul. Bytomskiej 82, który miał być obsługiwany wyłącznie przez 5 radców prawnych.

Wysokość wynagrodzenia przypadającą na 1 punkt w perspektywie miesiąca miasto Zabrze przeznaczyło w umowach z ORA i OIRP kwotę 5005,00 zł.

Ponadto, realizując obowiązek wynikający z art. 10 ust. 3 ww. ustawy, miasto Zabrze poinformowało wojewodę śląskiego o zawartym porozumieniu w formie wiadomości e-mail z 4.12.2018 r. Nadawcą wiadomości była / . . . / inspektor Wydziału Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej UM Zabrze.

Umowy z adwokatami i radcami prawnymi

W wyniku porozumienia na 2019 r. z Okręgową Radą Adwokacką w Katowicach (CRU/2639/2018) oraz z Radą Okręgowej Izby Radców Prawnych Katowicach (nr CRU/2638/2018) zawarto następujące 8 umów zlecenia z adwokatami i 7 analogicznych umów z radcami prawnymi o świadczenie nieodpłatnej pomocy prawnej na obszarze miasta Zabrze.

We wszystkich umowach określono:

- kwotę wynagrodzenia ryczałtowego w ujęciu całociowym i miesięcznym,
- kwestię zastępstw w przypadku niemożności świadczenia usługi osobiście,
- wyposażenie punktu,
- harmonogram świadczenia usług dla każdego z obsługiwanych punktów,
- wykaz osób udzielających nieodpłatnej pomocy prawnej dla każdego z dni dyżuru uwzględniającego równy podział czasu dyżuru pomiędzy adwokatów (8 osób) i radców prawnych (7 osób).

Wszystkie umowy z adwokatami i radcami prawnymi zmodyfikowano następnie aneksem nr 1/NPP/2019 z 30.04.2019 r., podpisanym indywidualnie przez każdego zleceniobiorcę. Zmiana dotyczyła wysokości kwoty wynagrodzenia przeznaczanego na 1 punkt.

Podpisanie umów z organizacjami pozarządowymi

W wyniku rozstrzygnięcia konkursu ofert na realizację zadania publicznego z zakresu udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego w roku 2019 prezydent miasta Zabrze podpisał następujące umowy z wybranymi organizacjami pozarządowymi:

- z 24.12.2018 r. nr CRU/25/2019 (zmodyfikowaną następnie aneksem nr 1/2019 z 22.11.2019 r. w zakresie wysokości dotacji na realizację zadania) ze Stowarzyszeniem Misericordia na prowadzenie 2 punktów NPO w roku 2019:
 - w Powiatowym Urzędzie Pracy przy pl. Krakowskim 9 w Zabrze, od poniedziałku do piątku w godz. 10-14,
 - Dzielnicowym Ośrodku Kultury ul. Dorotki 3 w Zabrze, od poniedziałku do piątku w godz. 13-17.

- z 21.12.2018 r. nr CRU/28692018 (zmodyfikowaną następnie aneksem nr 1/2019 z 27.11.2019 r. w zakresie ustalenia miesięcznej transzy dofinansowania zadania w obszarze edukacji prawnej) z Forum Organizacji Pozarządowych Działających na Rzecz Osób Niepełnosprawnych, Chorych i Ich Rodzin „Razem” na prowadzenie 2 punktów NPP w Zabrzu:

- o Jednostce Gospodarki Nieruchomościami – Domu Harcerza przy ul. Wolności 350a w Zabrzu od poniedziałku do piątku w godz. 16-20,
- o Poradni Pedagogiczno-Psychologicznej przy ul. 3.05.93a w Zabrzu w poniedziałki i wtorki w godz. 9-13, w środy i czwartki w godz. 14-18, w piątki w godz. 11-15.

W obydwu umowach zawartych przez miasto Zabrze z organizacjami pozarządowymi, zleceniodawca zapewnił sobie (§ 8 w każdej z umów) prawo do kontroli zadania publicznego objętego umową zarówno w miejscu realizacji zadania publicznego, jak i w siedzibie zleceniobiorcy.

Zespół kontrolny zwraca uwagę na fakt, że w umowach zawartych z adwokatami i radcami prawnymi nie określono uprawnień zleceniodawcy do przeprowadzenia kontroli prawidłowości wykonywania zadania publicznego przez zleceniobiorcę. W pozostałym zakresie zespół kontrolny nie wnosi uwag do tego obszaru.

Osoby odpowiedzialne
za wykonywanie zadań z
danego obszaru kontroli
w przypadku
stwierdzonych
nieprawidłowości:

p. Małgorzata Mańka-Szulik – Prezydent Miasta

p. Piotr Barczyk – Skarbnik Miasta

p. Czesława Winecka – Naczelnik Wydziału Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej

/ . . . / – pracownik Wydziału Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej

/ . . . / – pracownik Wydziału Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej

/ . . . / – pracownik Wydziału Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej

/ . . . / – pracownik Wydziału Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej

W badanym obszarze stwierdzono uchybienie w postaci braku określenia w umowach zawartych z adwokatami i radcami prawnymi przez miasto Zabrze uprawnień zleceniodawcy

(prezydenta miasta) do przeprowadzenia kontroli prawidłowości wykonywania zadania publicznego przez zleceniobiorcę.

C. Obszar kontroli: **Wykonywanie kontroli organizacji pozarządowych, z którymi podpisano umowę, przez starostę. Monitorowanie świadczenia usług przez osoby uprawnione zgodnie z ustawą oraz z umową, w tym zastępstwa. Rozpatrywanie skarg na działanie punktów NPP/NPO.**

Ocena częściowa do danego obszaru: Działania podejmowane przez jednostkę w zakresie objętym kontrolą pod względem legalności i rzetelności – ocena pozytywna.

Komórka wykonująca zadania z obszaru objętego kontrolą: Wydział Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej w Urzędzie Miasta Zabrze

Ustalenia, stanowiące podstawę do oceny: **Wykonywanie kontroli organizacji pozarządowych, z którymi podpisano umowę, przez starostę. Monitorowanie świadczenia usług przez osoby uprawnione zgodnie z ustawą oraz z umową, w tym zastępstwa.**

Na podstawie art. 8 i 8a ustawy NPP organ zlecający realizację zadania publicznego kontroluje wykonywanie umowy przez organizację pozarządową na zasadach określonych w ustawie z dnia 24.04.2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Zgodnie z art. 17 tej ustawy organ może dokonywać kontroli i oceny realizacji zadania, w szczególności: stopnia realizacji zadania; efektywności, rzetelności i jakości realizacji zadania; prawidłowości wykorzystania środków publicznych otrzymanych na realizację zadania; prowadzenia dokumentacji związanej z realizowanym zadaniem. W ramach kontroli organ zlecający realizację zadania publicznego dokonuje również sprawdzenia, czy organizacja pozarządowa udziela nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczy nieodpłatne poradnictwo obywatelskie zgodnie z warunkami, o których mowa w ustawie NPP (art. 11d ust. 2 pkt 3 lub 4, ust. 3 pkt 3 lub 4 lub ust. 4 pkt 3 lub 4). Prawa organu zlecającego wykonanie zadania publicznego w obszarze kontroli zostały także określone w umowach o powierzenie realizacji zadania publicznego.

Jak poinformował prezydent miasta Zabrze za pismem BK.1711.8.2020 3-36906- 2020 z 10.11.2020 r., wykonując zadanie powierzone mu art. 11 ust. 8 ustawy o NPP/ NPO, pracownicy Urzędu Miejskiego w Zabrzu na podstawie upoważnienia udzielonego przez prezydenta miasta przeprowadzili 8 kontroli w

zakresie wyposażenia, oznakowania, obecności wykonawcy i jego punktualności oraz obecności osób zapisanych na porady w poszczególnych punktach:

- 7.03.2019 r. w punkcie MOPR I (godz. 8-12),
- 21.03.2019 r. w punkcie w PAL-u,
- 25.04.2019 r. w punkcie w Domu Harcerza,
- 8.08.2019 r. w punkcie w punkcie MOPR II (godz. 12-16),
- 26.09.2019 r. w punkcie w Poradni Pedagogiczno-Psychologicznej,
- 18.12.2019 r. w punkcie w PUP,
- 20.12.2019 r. w punkcie w PAL-u (w protokole oznaczonym jako „ul. Bytomska 82”),
- 20.12.2019 r. w punkcie MOPR (w protokole oznaczonym jako „ul. 3 Maja 16”),
- 23.12.2019 r. w punkcie w Dzielnicowym Ośrodku Kultury.

Za wyjątkiem kontroli z 20.12.2019 r. w punkcie w PAL-u (gdzie zaordynowano zwiększenie ilości dostępnych dla klientów druków oświadczeń), w wyniku ww. kontroli nie sformułowano żadnych uwag, ani wniosków pokontrolnych.

W przypadku ostatniej ww. kontroli uwagę zwraca, że została ona przeprowadzona 23.12.2019 r., a protokół z kontroli został sporządzony 20.12.2019 r.

Rozpatrywanie skarg na działanie punktów NPP/NPO

W związku z prowadzoną kontrolą ustalono, że do wojewody śląskiego nie wpłynęła żadna skarga na prezydenta miasta Zabrze w zakresie realizacji zadania polegającego na świadczeniu nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego w Zabrzu w 2019 r.

Jednocześnie kontrolowany nie przekazał zespołowi kontrolującemu informacji o skargach skierowanych w przedmiotowym zakresie do prezydenta miasta Zabrze.

Osoby odpowiedzialne
za wykonywanie zadań z
danego obszaru kontroli
w przypadku
stwierdzonych
nieprawidłowości:

Nieprawidłowości nie stwierdzono.

D. Obszar kontroli:

Wyodrębniona ewidencja księgowa środków otrzymanych z dotacji oraz wydatków dokonywanych z tych środków, dokumenty finansowo-księgowe dotyczące wykonywanego zadania. Rozliczenie i zwrot niewykorzystanej dotacji przez wykonawców oraz rozliczenie z wojewodą i zwrot niewykorzystanej dotacji przez powiat. Poprawność treści sprawozdań za IV kwartał 2019 r. w kontekście danych w systemie NPP/NPO.

Ocena częściowa
do danego obszaru:

Działania podejmowane przez jednostkę w zakresie objętym kontrolą pod względem legalności i rzetelności – ocena pozytywna pomimo uchybień.

Komórka wykonująca
zadania z obszaru
objętego kontrolą:
Ustalenia, stanowiące
podstawę do oceny:

Wydział Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej w Urzędzie Miasta Zabrze.

Wyodrębniona ewidencja księgowa środków otrzymanych z dotacji oraz wydatków dokonywanych z tych środków, dokumenty finansowo-księgowe dotyczące wykonywanego zadania

W myśl art. 152 ust. 1 ustawy z 27.08.2009 r. o finansach publicznych (tekst jedn.: Dz.U.2019.869 z dnia 10.05.2019 r.) jednostka samorządu terytorialnego, której została udzielona dotacja celowa na podstawie umowy dotacyjnej, jest zobowiązana do prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej środków otrzymanych z dotacji oraz wydatków dokonywanych z tych środków. Powyższy przepis znalazł swoje odbicie w § 3 pkt 4 umowy nr 36/2019/NPP z dnia 15.02.2019 r. o przekazanie dotacji celowej z budżetu państwa na finansowanie nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej w 2019 r.

Z zarządzenia nr 170/KSU/2019 Prezydenta Miasta Zabrze – kierownika Urzędu Miejskiego z dnia 23.12.2019 r. w sprawie zasad prowadzenia rachunkowości w Urzędzie Miejskim w Zabrzu (tzw. polityki rachunkowości) wynika, że jej przepisy weszły w życie 31.12.2019 r., a więc obowiązywały wyłącznie w ostatnim dniu objętym kontrolą. W związku z powyższym, w ramach wyjaśnień, kontrolerzy zwrócili się o przekazanie polityki obowiązującej w roku 2019.

W efekcie przekazano zarządzenie nr 186/KSU/2018 prezydenta Miasta Zabrze – kierownika Urzędu Miejskiego z dnia 31.12.2018

r. w sprawie zasad prowadzenia rachunkowości w Urzędzie Miejskim w Zabrzu, której przepisy weszły w życie 1.01.2019 r. Ponadto w dniu 22.12.2020 r. przekazano oświadczenie głównego księgowego Urzędu Miejskiego w Zabrzu (brak daty), z którego wynika, że ewidencja wydatków ponoszonych w ramach zadania nieodpłatnej pomocy prawnej prowadzona była w formie wyodrębnionej księgowości na oznaczonym zadaniu o kodzie: ZPS/17/19 o nazwie: Nieodpłatna Pomoc Prawna oraz Edukacja Prawna. Na wniosek kontrolerów w dniu 29.12.2020 r. przekazano korektę oświadczenia z datą przekazania. Zespół kontrolujący nie wnosi zastrzeżeń do tego obszaru.

Na prośbę zespołu kontrolującego miasto Zabrze przekazało zestawienie wydatków za 2019 r. stanowiące podstawę rozliczenia dotacji otrzymanej na finansowanie nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej. Zestawienie sporządzono w podziale na: numer faktury, rachunku lub innego dokumentu księgowego o równoważnej wartości dowodowej; datę wystawienia faktury, rachunku lub innego dokumentu księgowego o równoważnej wartości; datę zapłaty, kategorię wydatków (A - czyli przeznaczone na wynagrodzenia z tytułu umów zawartych z adwokatami, radcami prawnymi lub organizacjami pozarządowymi; B - czyli przeznaczone na realizację zadań z zakresu edukacji prawnej z tytułu umów zawartych z organizacjami pozarządowymi; C - czyli przeznaczone na pokrycie kosztów obsługi organizacyjno-technicznej zadania). Zestawienia zawierało 247 pozycji na sumę łączną 459 805,35 zł.

Ponadto kontrolujący zweryfikowali zestawienie wydatków pod kątem kwot według kategorii przyznanej dotacji, uwzględniając jednocześnie dane przekazane przez miasto Zabrze w ramach rocznego rozliczenia dotacji oraz dane z umowy.

kategoria wydatku	rozliczenie dotacji [w zł]	analiza zestawienia [w zł]	kwota przyznanej dotacji [w zł]
A	419 270,91	419 270,91	420 420,00
B	13 860,00	13 860,00	13 860,00
C	26 674,44	26 674,44	27 720,00

Z analizy zestawienia wydatków przekazanych przez kontrolowanego wynika, że sumy kwot według kategorii wydatków są zgodne z danymi przekazanymi wojewodzie w rozliczeniu dotacji.

W oparciu o wstępną analizę przekazanego zestawienia wydatków poniesionych w ramach zadania NPP kontrolerzy dokonali wyboru celowego próby do badania w wielkości ok. 10% populacji, co przełożyło się na 25 pozycji (numery pozycji próby: 1, 2, 3, 5, 7, 9, 11, 44, 46, 49, 53, 54, 65, 66, 68, 77, 80, 93, 121, 122, 152, 177, 243, 244, 247) – na łączną kwotę 121 670,35 zł, zobowiązując jednocześnie kontrolowanych do przekazania dla każdej z pozycji próby: faktury, rachunku lub dokumentu równorzędnego, potwierdzenia przelewu, dokumentu potwierdzający zapłatę oraz dokumentu potwierdzającego odbiór.

Z analizy dokumentacji wynika, że:

- w 10 przypadkach (poz. 1, 2, 3, 5, 7, 9, 11, 44, 46, 53, 65) kwota transakcji przewyższała kwotę wynikającą z zestawienia, co wynikało z wykonania zbiorczych przelewów dla jednego odbiorcy, w ramach których połączono (uwzględniono) wydatki dot. zadania NPP/ NPO,
- we wszystkich przypadkach daty wykonania transakcji są zgodne z deklarowanymi terminami,
- w 5 przypadkach (poz. 9, 46, 53, 65, 247) nie przekazano dokumentu pn. zatwierdzenie do wypłaty przez kierownika jednostki,
- w 11 przypadkach nie przekazano dokumentu potwierdzającego odbiór usługi/ zakupu.

Ponadto przeprowadzono analizę dokumentacji księgowej przekazanej w ramach próby badania pod względem realizacji obowiązku wskazanego w § 7 pkt 7 umowy nr 36/2019/NPP z 15.02.2019 r. W efekcie badania stwierdzono:

- brak możliwości zweryfikowania obowiązku naniesienia odpowiednich adnotacji w odniesieniu do następujących pozycji z próby: 9, 46, 53, 65 (wskutek przekazania niekompletnej dokumentacji),
- sprawdzenie pod względem formalnym i rachunkowym – brak adnotacji w 1 przypadku (poz. 247), w pozostałych przypadkach z próby wskazano;
- sprawdzenie pod względem merytorycznym – brak adnotacji w 1 przypadku (poz. 77), w pozostałych przypadkach z próby wskazano;
- zatwierdzenie do wypłaty – brak adnotacji w 1 przypadku (poz. 247), w pozostałych przypadkach z próby wskazano;
- dekretacja na kontach – brak adnotacji w 7 przypadkach (poz. 1, 2, 3, 5, 7, 11, 44), w pozostałych przypadkach z próby wskazano;

- klasyfikacja budżetowa – wskazano we wszystkich przypadkach próby,
- płatność ze środków budżetu państwa – brak adnotacji w 9 przypadkach (poz. 1, 2, 3, 5, 7, 11, 44, 77, 247), w pozostałych przypadkach z próby wskazano;
- umowa nr 36/2019/NPP z dnia 15.02.2019 r., zawarta pomiędzy Skarbem Państwa-województwem śląskim a Miastem Zabrze – brak adnotacji w 9 przypadkach (poz. 1, 2, 3, 5, 7, 11, 44, 77, 247), w pozostałych przypadkach z próby wskazano.

Zespół kontrolny zaleca realizowanie obowiązku wynikającego z § 7 pkt 7 umowy nr 36/2019/NPP z 15.02.2019 r., poprzez skrupulatne opisywanie dokumentacji księgowej.

Rozliczenie i zwrot niewykorzystanej dotacji przez wykonawców oraz rozliczenie z wojewodą i zwrot niewykorzystanej dotacji przez powiat

Zgodnie z przepisami § 5 pkt 1 umowy nr 36/2019/NPP z 15.02.2019 r. Miasto Zabrze zobowiązane zostało do przekazania wojewodzie śląskiemu rozliczenia finansowego z realizacji zadania NPP/ NPO w terminie do 21.01.2020 r. na stosownych formularzach. Rozliczenie wpłynęło do wojewody śląskiego 17.01.2020 r.

Korekta rozliczenia wpłynęła z dniem 14.02.2020 r., na formularzach stanowiących załączniki do ww. umowy i jest zgodna z zestawieniem wydatków przesłanych przez kontrolowanego.

Kwota przyznanej dotacji zgodnie z zawartą z wojewodą umową o dofinansowanie wyniosła 462 000,00 zł w tym:

- 420 420 zł (91%) - przeznaczone na wynagrodzenia z tytułu umów zawartych z adwokatami, radcami prawnymi lub organizacjami pozarządowymi,
- 13 860,00 zł (3%) - przeznaczone na realizację zadań z zakresu edukacji prawnej z tytułu umów zawartych z organizacjami pozarządowymi,
- 27 720,00 zł (6%) przeznaczone na pokrycie kosztów obsługi organizacyjno-technicznej zadania.

Z dokumentacji wynika, że Miasto Zabrze wykorzystało kwotę 459 805,35 zł, co stanowi 99,5% kwoty przyznanej dotacji. Niewykorzystaną kwotę dotacji w wysokości 2 194,65 zł zwrócono

na konto wojewody śląskiego w transzach: dnia 15.01.2020 r. kwotę 1 045,56 zł, a dnia 31.01.2020 r. kwotę 1 149,09 zł.

Poprawność treści sprawozdania za IV kwartał 2019 r. w kontekście danych w systemie NPP/NPO

W zakresie poprawności treści sprawozdania za IV kwartał 2019 r. dotyczącego liczby udzielonych porad prawnych z podziałem na poszczególne kategorie w kontekście danych w systemie NPP/NPO, dokonano porównania sprawozdania przekazanego do wojewody śląskiego pismem nr ZPS.8120.05.2020 z dnia 20.01.2020 r. (data wpływu do Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach: 21.01.2020) ze sprawozdaniem wygenerowanym z systemu NPP/NPO. Ustalono, że badane sprawozdania są tożsame co do szczegółowości wartości określonych w poszczególnych kategoriach.

Zespół kontrolny zaleca wywiązywanie się z obowiązku dochowywania terminów przekazywania informacji zbiorczej wojewodzie za dany kwartał.

Osoby odpowiedzialne
za wykonywanie zadań z
danego obszaru kontroli
w przypadku
stwierdzonych
nieprawidłowości:

p. Małgorzata Mańka-Szulik – Prezydent Miasta

p. Piotr Barczyk – Skarbnik Miasta

p. Czesława Winecka – Naczelnik Wydziału Ochrony Zdrowia i
Polityki Społecznej

/ . . . / – pracownik Wydziału Ochrony Zdrowia i Polityki
Społecznej

/ . . . / – pracownik Wydziału Ochrony Zdrowia i Polityki
Społecznej

/ . . . / – pracownik Wydziału Ochrony Zdrowia i
Polityki Społecznej

/ . . . / – pracownik Wydziału Ochrony Zdrowia i
Polityki Społecznej

W badanym obszarze stwierdzono uchybienie w postaci:
nierealizowania obowiązku określonego w § 7 pkt 7 umowy nr
36/2019/NPP z 15.02.2019, polegającego na wyposażaniu faktur,
rachunków lub innych dokumentów księgowych w stosowne
adnotacje wskazane w ww. umowie

IV. Uwagi i zalecenia pokontrolne

Zalecenia pokontrolne:

1. Wzmocnienie nadzoru nad pracownikami odpowiedzialnymi za opisywanie faktur, rachunków lub innych dokumentów księgowych o równoważnej wartości dowodowej w zakresie opisywania tych dokumentów zgodnie z umową zawartą na przekazanie dotacji celowej z budżetu państwa na finansowanie nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej.
2. Zaleca się, aby w umowach zawartych z adwokatami i radcami prawnymi określano uprawnienia zlecniodawcy do przeprowadzenia kontroli prawidłowości wykonywania zadania publicznego przez zleceniobiorcę.

V. Pouczenie

Oczekuję przedstawienia przez Panią, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu ich realizacji lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Kierownik jednostki kontrolującej

Z upoważnienia wojewody śląskiego

*Dorota Wójtowicz,
dyrektor Wydziału Rozwoju i Współpracy
Terytorialnej Śląskiego Urzędu
Wojewódzkiego w Katowicach
- podpisano elektronicznie -*